

Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming

Titel II - Algemene bepalingen betreffende de arbeidshygiëne alsmede de veiligheid en de gezondheid van de arbeiders

Hoofdstuk I: Bepalingen betreffende de veiligheid van de arbeiders

Afdeling V: Voorzorgen tegen brandgevaar, ontploffingen en de toevallige ontsnapping van schadelijke of ontvlambare gassen

Artikel 52.1 - Algemeenheden

1.1. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

1.2. De graad van weerstand tegen brand bedoeld in dit reglement is bepaald bij de norm NBN 713.020/1968 betreffende de weerstand tegen brand van de bouwelementen.

1.3. Op aanvraag van de burgemeester of de bevoegde ambtenaar, is de werkgever verplicht het bewijs te leveren dat de bepalingen van de artikelen 52.3. en 52.7. nageleefd zijn wat het gedrag bij brand van bouwelementen betreft (kolommen en balken van het geraamte, muren, wanden, vloeren, zolderingen, valse zolderingen, trappen, deuren).

Indien hij dat bewijs niet kan leveren, is hij verplicht een schriftelijke en door hem ondertekende beschrijving te geven van de samenstelling van elk van de bouwelementen waarvoor het voormelde bewijs niet kan geleverd worden.

Artikel 52.2 - Classificatie

Voor de toepassing van de bepalingen van dit artikel, worden de lokalen in drie groepen ingedeeld:

2.1. De eerste groep omvat de lokalen waarin opgestapeld of dagelijks aangewend worden:

2.1.1. ontvlambare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt lager is dan of gelijk is aan 21° C, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 50 l, met uitzondering van de ontvlambare vloeistoffen die zich in de voedingshouders van voertuigen bevinden;

2.1.2. ontvlambare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt groter is dan 21° C maar geen 50° C overtreft, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 500 l;

2.1.3. zeer ontvlambare vaste stoffen of stoffen die, wanneer ze in aanraking komen met water, brandbare gassen vrijmaken, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 50 kg, zoals cellulose, calciumcarbide, magnesium en natrium;

2.1.4. brandbare samengeperste, vloeibaar gemaakte of opgeloste gassen, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 300 l, dit volume zijnde het waterinhaltsvermogen van de recipiënten waarin ze zijn opgeslagen.

De eerste groep omvat eveneens:

2.1.5. de lokalen waarin een ontplofbare atmosfeer kan ontstaan tijdens de normale werking van de installaties;

2.1.6. in de winkels voor kleinhandel, de verkooplokalen, evenals de eraan grenzende lokalen die als warenopslagplaats dienen en die samen een totale oppervlakte hebben gelijk aan of groter dan 2.000 m², de oppervlakte ingenomen door toonbanken en andere meubelen inbegrepen.

2.2. De tweede groep omvat de lokalen waarin opgestapeld of dagelijks aangewend worden:

2.2.1. ontvlambare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt groter is dan 50° C maar 100° C niet overtreft, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 3.000 l;

2.2.2. stoffen die kunnen branden wanneer ze in aanraking komen met een vlam en de brand snel kunnen doen uitbreiden, in een hoeveelheid die groter is dan of gelijk is aan 1.000 kg, zoals katoenweefsels, papierafval, droog stro, vette vodden;

2.2.3. vaste stoffen die snel kunnen branden en onder invloed van de warmte giftige gassen of belangrijke hoeveelheden rook kunnen voortbrengen, zoals sommige weefsels en voorwerpen in synthetische stoffen, in een hoeveelheid die groter is dan 1.000 kg;

2.2.4. vaste brandbare stoffen, zoals riemen of rollen papier, karton, natuurlijke- of kunstrubber, bewerkt of niet, stoffen, andere dan deze in wol en die niet elders vermeld zijn, textielvezels andere dan wol, in een hoeveelheid die groter is dan 10.000 kg.

2.3. de derde groep omvat de andere lokalen.

Artikel 52.3 - Bouw

3.1. Eerste groep - Op 1 juni 1972 bestaande of in opbouw zijnde gebouwen.

3.1.1. De lokalen van de eerste groep ingericht in deze gebouwen beantwoorden aan de volgende voorschriften:

- a. de trappen, muren, wanden, vloeren, zolderingen en valse zolderingen van deze lokalen hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur of zijn gebouwd uit metselwerk, beton of andere onbrandbare materialen.
De vorige bepalingen zijn niet van toepassing op het dakwerk, noch in het algemeen, als de veiligheid tegenover andere zeer ernstige risico's het vereist;
- b. deuren met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur, zijn aangebracht in de deuropeningen van de muren en wanden die de lokalen van de eerste groep scheiden van de rest van het gebouw. Deuren uit hout en aan weerszijden bedekt met staalplaat zijn toegelaten.
Deze deuren sluiten automatisch. Ze zijn van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.

In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., zijn de voorgaande bepalingen bovendien van toepassing op de deuropeningen van de muren en wanden die de verkooplokalen scheiden van de lokalen die grenzen aan de verkooplokalen en als warenopslagplaats dienen.

3.1.2. In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., en die ten minste drie verdiepingen boven de benedenverdieping tellen:

- a. is elke niet-mechanische trap, nodig om te voldoen aan de bepalingen opgenomen in 52.5., ingericht in een trappenhuis van het gebouw gescheiden door muren uit metselwerk of beton zonder enige andere opening dan de toegangsopeningen;
- b. is elke personen-, goederen-, dossier- en bordenlift ingericht in een koker die volledig gesloten is, de toegangsopeningen uitgezonderd. De muren van de koker zijn gebouwd uit metselwerk of beton.
Als meerdere personen-, goederen-, dossier- of bordenliften in een batterij gegroepeerd zijn, dan moet niet elk van deze toestellen ingesloten zijn in een koker zoals bepaald bij vorig lid, op voorwaarde dat de batterij en haar borderessen het zijn;
- c. zijn de toegangen tot deze trappenhuisen en kokers voorzien van deuren met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur.
Deuren uit hout en aan weerszijden bedekt met staalplaat zijn toegelaten.
- d. sluiten de deuren van de trappenhuisen automatisch en zijn ze van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden;

- e. de bepalingen opgenomen in 3.1.2. zijn niet van toepassing op de trappen die de verscheidene niveaus van eenzelfde verdieping verbinden.

3.2. Tweede groep - Op 1 juni 1972 bestaande of in opbouw zijnde gebouwen.

De lokalen van de tweede groep opgericht in deze gebouwen beantwoorden aan de volgende voorschriften:

- trappen, muren en wanden van deze lokalen hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur of zijn gebouwd uit metselwerk, beton of andere onbrandbare materialen.
- dit geldt eveneens voor de vloeren en zolderingen van die lokalen als ze respectievelijk boven of onder andere lokalen gelegen zijn.
- de vorige bepalingen zijn niet van toepassing als de veiligheid tegenover andere zeer ernstige risico's het vereist.

3.3. Eerste groep - Gebouwen waarvan de bouw is aangevangen na 1 juni 1972.

3.3.1. De lokalen van de eerste groep moeten gelegen zijn in gebouwen, waarvan de dragende elementen, muren, wanden, vloeren, zolderingen, valse zolderingen en trappen voldoen aan de volgende bepalingen:

- a. de dragende elementen (dragende muren en dragende vloeren, kolommen en balken van het geraamte) hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur. Deze bepaling is niet van toepassing op de dragende elementen van gebouwen zonder verdieping. De dragende elementen van gebouwen met slechts één verdieping boven de benedenverdieping hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur;
- b. de muren, wanden, vloeren en zolderingen die geen dragende elementen zijn, en de balken van het dakwerkgeraamte, hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur;
- c. de valse zolderingen zijn onbrandbaar of op beide zijden bedekt met een onbrandbare bekleding en hun ophangingselementen zijn onbrandbaar;
- d. de trappen zijn uit metselwerk, beton of andere onbrandbare materialen.

De vorige bepalingen zijn niet van toepassing als de veiligheid tegenover andere zeer ernstige risico's het vereist.

Als het gedeelte van het gebouw, dat de lokalen van de eerste groep omvat, van de rest van het gebouw gescheiden is door muren, wanden, vloeren en zolderingen, die geen enkele opening vertonen of slechts openingen vertonen afgesloten door een veiligheidsas, voorzien van twee deuren met elk een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur en ten minste twee meter van elkaar verwijderd, moet alleen dit gedeelte voldoen aan de bepalingen van het eerste lid.

De muren, wanden, vloeren en zolderingen, die de scheiding en de sassen vormen, hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur.

De deuren van de sassen, sluiten automatisch. Ze zijn van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.

3.3.2. De lokalen van de eerste groep zijn van de rest van het gebouw gescheiden door muren, wanden, vloeren en zolderingen, met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een uur, en waarin enkel de openingen onontbeerlijk voor de exploitatie en voor de veiligheid aangebracht zijn.

3.3.3. Deuren met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur, zijn aangebracht in de deuropeningen van de muren en wanden bedoeld in de bepalingen opgenomen in 3.3.2.

Deze deuren sluiten automatisch. Ze zijn van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.

In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., zijn de bepalingen van het eerste en tweede lid bovendien van toepassing op de deuropeningen van de muren en wanden die de verkooplokalen scheiden van de eraan grenzende lokalen die als warenopslagplaats dienen.

3.3.4. In winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., en die ten minste drie verdiepingen boven de benedenverdieping tellen:

- a. is elke niet-mechanische trap, nodig om te voldoen aan de bepalingen opgenomen in 52.5., ingericht in een trappenhuis, van het gebouw gescheiden door muren zonder enige andere opening dan de toegangsopeningen. Deze muren hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur;
- b. is elke personen-, goederen-, dossier- en bordenlift ingericht in een koker die volledig gesloten is, de toegangsopeningen uitgezonderd. De muren van de koker hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur.
Als meerdere personen-, goederen-, dossier- of bordenliften in een batterij gegroepeerd zijn, dan moet niet elk van deze toestellen ingesloten zijn in een koker zoals bepaald bij vorig lid, op voorwaarde dat de batterij en haar borderessen het zijn;
- c. zijn de toegangen tot deze trappenhuisen en kokers voorzien van deuren met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur;
- d. sluiten de deuren van de trappenhuisen automatisch en zijn ze van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden;
- e. zijn de bepalingen opgenomen in 3.3.4. niet van toepassing op de trappen die de verscheidene niveaus van eenzelfde verdieping verbinden.

3.4. Tweede groep - Gebouwen waarvan de bouw is aangevangen na 1 juni 1972.

3.4.1. De lokalen van de tweede groep moeten gelegen zijn in gebouwen waarvan de dragende elementen en de trappen voldoen aan de volgende bepalingen:

- a. de dragende elementen (dragende muren en dragende vloeren, kolommen en balken van het geraamte) hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur.
Deze bepaling is niet van toepassing op de dragende elementen van gebouwen zonder verdieping.
De dragende elementen van gebouwen met slechts één verdieping boven de benedenverdieping hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur;
- b. de trappen zijn uit metselwerk, beton of andere onbrandbare materialen.

De vorige bepalingen zijn niet van toepassing op het dakwerk noch, in het algemeen, als de veiligheid tegenover andere zeer ernstige risico's het vereist.

Als het gedeelte van het gebouw, dat de lokalen van de tweede groep omvat, van de rest van het gebouw gescheiden is door muren, wanden, vloeren en zolderingen, die geen enkele opening vertonen of slechts openingen vertonen afgesloten door deuren met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur, moet alleen dit gedeelte voldoen aan de bepalingen van het eerste lid.

De muren, wanden, vloeren en zolderingen die de scheiding vormen hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een uur.

De deuren sluiten automatisch. Ze zijn voorzien van geen enkel toestel dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.

3.4.2. De lokalen van de tweede groep zijn van de rest van het gebouw gescheiden door muren, wanden, vloeren en zolderingen met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur.

Artikel 52.4 - Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31

Artikel 52.5 - Uitgangswegen en ontruiming

5.1. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

5.2. De lokalen die op bovenverdiepingen of in de kelderverdiepingen gelegen zijn moeten door ten minste één trap bediend worden, niettegenstaande het bestaan van elk ander toegangsmiddel.

5.3. De breedte van de trappen, uitgangswegen, uitgangen en wegen die er naar toe leiden moet gelijk zijn aan of groter zijn dan 0,80 m.

De voorgaande bepaling is niet van toepassing op de doorgangen die bestaan tussen de kassa's van de winkels voor kleinhandel, van het type zelfbediening.

Ze is evenmin van toepassing op de op 1 juni 1972 bestaande of in opbouw zijnde gebouwen, wat de breedte van de trappen betreft. In deze gebouwen moet deze gelijk zijn aan of groter zijn dan 0,70 m.

De breedte van de deuren moet gelijk zijn aan of groter zijn dan 0,70 m.

5.4. De uitgangswegen, uitgangen, deuren en wegen die er naartoe leiden moeten een totale breedte hebben die ten minste gelijk is, in centimeters, aan het aantal personen die ze moeten gebruiken om de uitgangen van het gebouw te bereiken.

De trappen moeten een totale breedte hebben die ten minste gelijk is, in centimeters, aan dat getal vermenigvuldigd met 1,25 indien ze afdalen naar de uitgang en vermenigvuldigd met 2 indien ze er naar opstijgen.

Het berekenen van deze breedten moet gesteund zijn op de onderstelling dat, bij het verlaten van het gebouw, alle personen van een verdieping samen de naburige verdieping vervoegen en dat deze al ontruimd is als zij er aankomen.

Onder deze personen worden niet alleen het personeel van de onderneming verstaan maar eveneens de bezoekers, de klanten en de andere personen die deze trappen, uitgangswegen, uitgangen en wegen die er naar toe leiden, moeten gebruiken.

Wanneer het aantal van deze personen niet met voldoende benadering kan vastgesteld worden, stelt het bedrijfshoofd dit aantal onder zijn eigen verantwoordelijkheid vast.

In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., wordt het aantal van de bij dit artikel bedoelde personen als volgt bepaald:

- kelderverdieping: 1 persoon per 6 m² totale oppervlakte;
- gelijkvloers: 1 persoon per 3 m² totale oppervlakte;
- andere verdiepingen: 1 persoon per 4 m² totale oppervlakte.

5.5. De lokalen van de eerste groep, de lokalen waarin gewoonlijk ten minste honderd personen vertoeven en de verdiepingen waar gewoonlijk ten minste honderd personen vertoeven, moeten ten minste over twee afzonderlijke uitgangen beschikken.

Hetzelfde geldt voor het gelijkvloers en alle verdiepingen van de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6.

Deze groep is echter niet van toepassing op de lokalen van de eerste groep die uitsluitend als opslagplaats dienen.

5.6. De verdiepingen waar gewoonlijk ten minste honderd personen vertoeven moeten met het gelijkvloers verbonden zijn door ten minste twee afzonderlijke trappen.

Hetzelfde geldt voor elke verdieping van de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6.

5.7. De lokalen waarin gewoonlijk ten minste vijfhonderd personen vertoeven en de verdiepingen waar gewoonlijk ten minste vijfhonderd personen vertoeven moeten ten minste over drie afzonderlijke uitgangen beschikken.

5.8. De verdiepingen waar gewoonlijk ten minste vijfhonderd personen vertoeven moeten met het gelijkvloers verbonden zijn door ten minste drie afzonderlijke trappen.

5.9. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

5.10. Wat de op 1 juni 1968 bestaande of in opbouw zijnde gebouwen betreft, moeten buitentrappen of buitenbrandladders aangebracht zijn, wanneer het aantal uitgangen of de afmetingen van de uitgangswegen onvoldoende zijn en het materieel onmogelijk blijkt er binnen het gebouw in te richten.

5.11. De plaats van elke uitgang en van elke nooduitgang, nodig om te voldoen aan de bepalingen van artikel 52.5., evenals de richting van de wegen, doorlopen en trappen die naar deze uitgangen leiden, worden aangeduid door de reddingsborden die voldoen aan de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk.

In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., worden de in voorgaand lid vermelde borden bovendien op de grond of ter hoogte van de grond aangebracht.

5.12.

- a. Uitgangsdeuren van de lokalen van de eerste groep.
Deze deuren moeten in de richting van de uitgang of in beide richtingen opendraaien.
- b. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

Deze bepalingen zijn van toepassing op de gebouwen die in opbouw zijn of gebouwd worden na 1 januari 1993, alsmede op de gebouwen die voor die datum gebouwd zijn en die het voorwerp hebben uitgemaakt van een wijziging, een uitbreiding of een omvorming na 1 januari 1993.

Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op de gebouwen die op 1 januari 1993 in gebruik zijn en waartoe lokalen van de eerste groep behoren of wanneer de kenmerken van de arbeidsplaats, de omstandigheden of een risico zulks vereisen.

5.13. tot 5.17. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

5.18. De hellende vlakken waarvan de helling groter is dan tien ten honderd en de mechanisch bewogen trappen (roltrappen) worden niet in aanmerking genomen bij het berekenen van het aantal en de breedte van de trappen die noodzakelijk zijn in toepassing van de bepalingen vervat in punt 5 van dit artikel.

5.19. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

Artikel 52.6 - Gasinstallaties

6.1. De onontbeerlijke voorzorgen zijn genomen om gaslekken te voorkomen.

6.2. De aanwezigheid van verplaatsbare recipiënten voor vloeibaar gemaakte petroleumgassen is verboden in de lokalen van de kelderverdiepingen en in deze waarvan de bodem, aan alle zijden lager is dan de omringende bodem van het gebouw, behalve voor toevallige werkzaamheden.

6.3. De verplaatsbare recipiënten voor vloeibaar gemaakte petroleumgassen die niet in gebruik zijn en de recipiënten die verondersteld worden leeg te zijn, moeten in open lucht of in een doelmatig verlucht en speciaal voor dit gebruik bestemd lokaal, opgeslagen zijn.

Artikel 52.7 - Verwarming van de lokalen

7.1.

a. Op 1 juni 1972 bestaande of in opbouw zijnde stookplaatsen.

- De muren, wanden, vloeren en zolderingen van de stookplaatsen hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een uur of zijn gebouwd uit metselwerk, beton of andere onbrandbare materialen.
- Als er gebruik gemaakt wordt van vloeibare of gasvormige brandstoffen moet elke verbinding tussen de stookplaats en het gebouw, en tussen de stookplaats en de brandstofopslagplaats, afgesloten zijn door een deur met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur.
- Deuren uit hout en aan weerszijden bedekt met staalplaat zijn toegelaten.
- Die deuren sluiten automatisch. Ze zijn voorzien van geen enkel toestel dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.
- De stookplaatsen moeten behoorlijk verlucht zijn.

b. Stookplaatsen waarvan de bouw is aangevangen na 1 juni 1972.

- De muren, wanden, vloeren en zolderingen van de stookplaatsen hebben een graad van weerstand tegen brand van ten minste een uur.
- Als er gebruik gemaakt wordt van vloeibare of gasvormige brandstoffen, moet elke verbinding tussen de stookplaats en het gebouw, en tussen de stookplaats en de brandstofopslagplaats, afgesloten zijn door een deur met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een half uur. Die deuren sluiten automatisch. Ze zijn voorzien van geen enkel toestel dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.
- De stookplaatsen moeten behoorlijk verlucht zijn.

7.2. Onverminderd de bepalingen van artikel 65, moeten de verwarmingstoestellen zodanig opgevat en opgesteld zijn dat ze voldoende veiligheidswaarborgen bieden, rekening gehouden met de plaatselijke omstandigheden.

7.3. De schoorstenen en rookgangen van de verwarmingstoestellen moeten gebouwd zijn uit onbrandbare materialen en behoorlijk onderhouden worden.

7.4. De warmtegeneratoren, de schoorstenen en de rookgangen moeten op een voldoende afstand van brandbare stoffen en materialen opgesteld zijn of er zodanig van afgezonderd zijn dat brandgevaar voorkomen wordt.

7.5. De warmtegeneratoren met automatisch aansteekmechanisme die vloeibare of een gasvormige brandstof gebruiken, moeten zodanig uitgerust zijn, dat de brandstoftoevoer automatisch afgesneden wordt in de volgende gevallen:

- bij het al dan niet automatisch stilvallen van de brander;
- van zodra de vlam toevallig uitdooft;
- van zodra er oververhitting of overdruk in de wisselaar voorkomt;

- in geval van onderbreking van de elektrische stroom, voor de warmtegeneratoren die vloeibare brandstoffen gebruiken.

7.6. De verwarmingsinstallaties met warme lucht moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

7.6.1. De temperatuur van de lucht mag op de verdelingspunten 80° C niet overschrijden;

7.6.2. De aanvoerkanalen van warme lucht moeten volledig uit onbrandbare materialen vervaardigd zijn;

7.6.3. Als de warmeluchtgenerator zich in een stookplaats bevindt:

- a. mag de te verwarmen lucht niet opgezogen worden in deze stookplaats, noch in zijn aanhorigheden;
- b. moeten de openingen voor het aanzuigen of voor het terug aanzuigen van de lucht voorzien zijn van doeltreffende stoffilters die geen brandbare dampen kunnen vrijmaken;

7.6.4. Wanneer de lucht rechtstreeks in de generator wordt verwarmd dan moet de druk van de warme lucht in de generator altijd hoger zijn dan deze van de gassen die doorheen de vuurhaard trekken.

7.7. In de lokalen met warme lucht verwarmd door een generator met rechtstreekse warmtewisseling, moet een inrichting automatisch de ventilator en de generator stilleggen in geval van abnormale stijging van de temperatuur van de warme lucht. Als de warmeluchtgenerator zich in een stookplaats bevindt, moet die inrichting aangevuld zijn met een handbediening buiten deze stookplaats aangebracht.

Deze laatste bepaling is niet van toepassing op de generatoren met rechtstreekse warmtewisseling die elektrisch verwarmd worden.

Artikel 52.8 - Voorkoming van brand

8.1. Het lassen en snijden met de brander of de elektrische boog zijn verboden aan de recipiënten die ontvlambare vloeistoffen of gassen, calciumcarbide of dergelijke producten inhouden of hebben ingehouden, tenzij de noodzakelijke voorzorgen worden genomen zodat deze recipiënten geen enkel spoor van die producten meer bevatten.

8.2. In de lokalen waarin een ontplofbare atmosfeer kan optreden zijn de aangepaste maatregelen genomen om het vormen van vonken en van gevaarlijke ladingen statische elektriciteit te voorkomen.

8.3. In de lokalen waarin een ontplofbare atmosfeer kan voorkomen, is het verboden te roken, vuur te maken, te lassen met de boog of met de brander, zich van andere lampen te bedienen dan veiligheidslampen, te werken met werktuigen die vonken kunnen voortbrengen of de lokalen binnen te treden met schoenen die met ijzer zijn beslagen of met schoenen die uit elektrisch oogpunt te volledig geïsoleerd zijn.

8.4. Wanneer de uitvoering van het werk het gebruik van ontvlambare of giftige vloeistoffen of gassen noodzakelijk maakt, moeten de hoeveelheden van die vloeistoffen en gassen die zich in de werkplaatsen bevinden beperkt worden tot het strikte minimum. Die vloeistoffen en gassen moeten opgeslagen zijn in onbreekbare recipiënten die hermetisch kunnen gesloten worden.

In de laboratoria is het gebruik van glazen recipiënten met een waterinhoudsvermogen van ten hoogste drie liter evenwel toegelaten.

8.5. Het is verboden ontvlambare of gemakkelijk brandende stoffen, recipiënten die ontvlambare stoffen bevatten of bevat hebben of recipiënten die samengeperste, vloeibaar gemaakte of opgeloste gassen bevatten, in de nabijheid te plaatsen van om het even welke vuurhaard of warmtebron, tenzij men er toe verplicht is en op voorwaarde dat de voorzorgen die de omstandigheden vereisten, zijn genomen.

8.6. Het is verboden in de lokalen reinigingsvodka en afval die spontaan of gemakkelijk kunnen ontvlammen, te laten ophopen.

Zij moeten geplaatst worden in aangepaste metalen recipiënten die voorzien zijn van deksels, of ter zijde gelegd worden zodanig dat elk brandgevaar uitgeschakeld wordt.

De afval moet zo dikwijls als nodig is verwijderd worden.

8.7. In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., moeten de gordijnen en andere loshangende voorwerpen die voor de versiering gebruikt worden vervaardigd zijn uit onbrandbare materialen ofwel onbrandbaar gemaakt zijn.

In de verkooplokalen en in de hieraan belerende lokalen die als warenopslagplaats dienen, is het verboden te roken, vuur te maken, demonstraties te houden waarbij gebruik wordt gemaakt van vuur, vlammen of brandende voorwerpen.

Het rookverbod geldt niet in de restaurants, kapperssalons en andere dergelijke lokalen van die winkels, op voorwaarde dat ze van de andere verkooplokalen duidelijk gescheiden zijn door muren of wanden.

8.8. Elke opslagplaats van vloeibare brandstoffen of van vloeibaar gemaakte petroleumgassen is buiten de werklokalen ingericht.

8.9. De ovens, drooginstallaties, droogovens en andere installaties die warmte voortbrengen of uitstralen, op een andere wijze dan door middel van warm water of stoom, moeten uit onbrandbare materialen vervaardigd zijn en behoorlijk onderhouden worden. Ze moeten op een voldoende afstand van brandbare stoffen en materialen opgesteld zijn of er zodanig van afgezonderd zijn dat brandgevaar voorkomen wordt.

Artikel 52.9 - Brandbestrijdingsmiddelen

9.1. en 9.2. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

9.3. In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., moeten de verkooplokalen en de eraan belerende lokalen die als warenopslagplaats dienen, uitgerust zijn met een automatisch werkend blussingsnet dat bestendig onder druk staat. Rond elke blussingskop moet een vrije ruimte van ten minste 60 cm aanwezig zijn.

Deze bepaling is niet van toepassing op de winkels waarin de hoeveelheid brandbare goederen die zich in de verkooplokalen bevinden geen 1.000 kg per verdieping overtreft.

9.4. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

Artikel 52.10 - Waarschuwing en alarm. Organisatie van de brandbestrijding

10.1. tot 10.3. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

10.4. De elektrische netten voor de waarschuwing en het alarm moeten verschillend zijn.

10.5. en 10.6. *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

10.7. In geval van brand moeten de mechanisch bewogen trappen en de verwarmings- en luchtconditioneringsinstallaties stilgelegd worden.

Artikel 52.11 tot 52.13 - *Opgeheven bij KB van 28 maart 2014, art. 31*

Artikel 52.14 - Verbouwingen en uitbreidingen

De bepalingen van de artikelen 52.3. en 52.7. betreffende de gebouwen en stookplaatsen waarvan de bouw is aangevangen na 1 juni 1972, zijn van toepassing op de verbouwingen en uitbreidingen van op 1 juni 1972 bestaande of in opbouw zijnde gebouwen en stookplaatsen.

Artikel 52.15.1 - Afwijkingen

Onze bevoegde Ministers kunnen, ieder wat hen betreft, in buitengewone omstandigheden afwijkingen verlenen van de bepalingen van dit artikel, onder de voorwaarden voorzien bij artikel 3 van het besluit van de Regent van 27 september 1947.

Artikel 52.15.2 - Meubelwinkels

In de winkels voor kleinhandel, bedoeld in artikel 52.2.1.6., en waarin enkel meubelen, meubeleringsartikelen of elektrische huishoudartikelen worden verkocht, zijn de bepalingen van het laatste lid van artikel 52.5.4. niet van toepassing.

In die winkels is de naleving van de bepalingen van artikel 52.3. niet vereist indien de winkel uitgerust is met een automatisch werkend blussingsnet overeenkomstig artikel 52.9.3.

Indien de bepalingen van artikel 52.3. nageleefd zijn, moet de winkel evenwel niet uitgerust zijn met een automatisch werkend blussingsnet overeenkomstig artikel 52.9.3.

Om te kunnen genieten van de bepalingen van het tweede en het derde lid, zijn die winkels gescheiden van de bewoonde lokalen en de toegangen ervan door muren, wanden, vloeren en zolderingen die geen enkele opening vertonen, met een graad van weerstand tegen brand van ten minste twee uur.

Een verbindingsdeur met een graad van weerstand tegen brand van ten minste een uur mag evenwel bestaan in de scheidingsmuur tussen de winkel en de woning van de exploitant.

Die deur sluit automatisch. Ze is van geen enkel toestel voorzien dat het mogelijk maakt ze in geopende stand vast te zetten. Het is in alle omstandigheden verboden ze in open stand te houden.

Artikel 52.16 - Overgangsmatregelen

16.1. De bepalingen van dit artikel opgenomen in 9.3. treden in werking op 1 juni 1971.

16.2. De bepalingen van dit artikel opgenomen in:

- 3.;
- 5.4., 5.5., 5.6., 5.7., 5.8., 5.10., treden in werking op 1 juni 1972.

Evenwel wordt voor de als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde winkels voor kleinhandel, die op 1 juni 1968 bestonden of in opbouw waren de toepassing van de bepalingen van dit artikel opgenomen in 3.1.2., a, c en d uitgesteld tot 1 oktober 1973, en de toepassing van de bepalingen opgenomen in 3.1.1., 3.1.2., b en 5.4. uitgesteld tot 31 december 1974 op voorwaarde:

- a. dat een realistisch programma van de werken die zullen uitgevoerd worden teneinde op de voormelde data de naleving van deze bepalingen te verzekeren, vóór 31 oktober 1972, in drie exemplaren, aan de Minister van Tewerkstelling en Arbeid gestuurd wordt;
- b. dat dit programma nageleefd wordt.